

Riktlinjer missbruk och beroende

Beslutad av: Socialnämnden, den 30-08-2030
Dokumentansvarig: metodutvecklare myndighet
Diarienummer: SN 2023.134
Senast reviderad: 2023-07-28
Giltig till: Tills vidare

Innehåll

Inledning	3
Vem?	3
Vad?	3
Hur?	3
Aktuella insatser	4
Rådgivande och vägledande samtal	4
Behandlande stöd.....	4
Stöd i vardagslivet	4
Kontaktperson	4
Sysselsättning i socialt syfte	4
Socialt boende	4
Korttidsplats	5
Vård- och omsorgsboende	5
Extern placering (HVB/institution/familjehem)	5
Avgifter	5
Uppföljning av riktlinjen	5

Inledning

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 4 kap. 1 § har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Vidare fastslås att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå och att biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Enligt 5 kap. 9§ SoL framgår att socialnämnden aktivt ska sörja för att en enskild med missbruksproblematik får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden skall i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs. Ur 3 kap 7§ SoL framgår att socialnämnden ska arbeta uppsökande verksamhet kring missbruk och dess konsekvenser.

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa en enhetlig och rättssäker handläggning av ärenden som rör missbruk samt fastställa vilka insatser som, efter biståndsbedömning, kan beviljas av socialnämnden i Klippans kommun. Därtill syftar riktlinjen till att fastställa vad om utöver det som fastställts i nationella regelverk, är att bedöma som skälig levnadsnivå, enligt Socialnämnden i Klippans kommun. Medarbetare inom avdelning myndighet omfattas av riktlinjen.

Vem?

Målgruppen består av vuxna personer med missbruk- eller beroendeproblematik av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende (avseende spel om pengar).

Vad?

Insatser som beskrivs i denna riktlinje kan ges till enskilda personer som önskar stöd med att uppnå och/eller bibehålla nykterhet/drogfrihet samt upphöra med spel om pengar.

Vid missbruksproblematik som rör läkemedel som är förskrivna av läkare ska den enskilde i första hand hänvisas till förskrivande läkare för stöd med nedtrappning. Om den enskilde är arbetstagarare hänvisas den enskilde i första hand till arbetsgivaren för rehabiliterande åtgärder.

Målet med samtliga insatser inom området är att den enskilde ska uppnå och bibehålla nykterhet/drogfrihet eller upphöra med spel om pengar.

Hur?

Den enskilde kan ansöka om insatsen muntligen eller skriftligen. Rätten till insatsen utreds av avdelning myndighet. I samband med att insatsen beviljas upprättas en vårdplan ur vilken tydliga målsättningar med insatsen ska framgå. Målen ska kunna följas upp och/eller revideras. Verkställande enhet upprättar en genomförandeplan med beskrivning hur målen från vårdplanen ska uppnås. När målen är uppnådda ska aktuella insatser avslutas.

Aktuella insatser

Rådgivande och vägledande samtal

Samtalen är inte en biståndsbedömd insats. Syftet med samtalen är att vägleda, ge råd och i vissa fall motivera personen att söka hjälp, såväl inom kommunens försorg eller exempelvis inom hälso- och sjukvården. Samtalen får inte vara individuellt utformade eller ha ett behandlande syfte då det för detta krävs biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen. Samtalen utförs av öppenvårdens personal och journalförs inte. Upp till fem samtal kan genomföras utan biståndsbeslut.

Behandlande stöd

Behandlande samtalsstöd planeras individuellt med individen utefter aktuell behovsbedömning. Planeringen sammanfattas i en vårdplan som ska innehålla tydliga mål. Vårdplanen utformas tillsammans med den enskilde.

Öppenvårdens personal använder vårdplanen för att skapa en genomförandeplan och utför samtalsbehandlingen. Behandlingen kan genomföras individuellt eller i grupp. Beroende på aktuellt behov kan behandlingen både syfta till att uppnå nykterhet/drogfrihet/avstå från spel om pengar men även till att bibehålla en förändring.

Inom insatsen kan genomförande av alkometertest/drogtester ingå för att exempelvis kontrollera drogpåverkan eller att bibehålla motivation till fortsatt nykterhet/drogfrihet.

Alkometertest/drogkontroller beviljas inte som en egen insats - om en enskild önskar kontroller i syfte att exempelvis uppvisa nykterhet inför att återfå sitt körkort, hänvisas den enskilde till primärvård eller privat alternativ.

Stöd i vardagslivet

Se ”Riktlinje – stöd i vardagslivet”.

Kontaktperson

Personer med omfattande psykisk ohälsa och, i undantagsfall, personer med missbruk eller beroende kan beviljas kontaktperson för att bryta en svår social isolering. Insatsen ska vara intensiv och tidsbestämd och endast tillämpas om insats i form av stöd i vardagslivet inte kan tillgodose behovet. Insatsen är inte kompenserande utan syftar till att den enskilde ska få stöd att bryta en svår social isolering till följd av psykisk ohälsa och/eller missbruk/beroende. För att insatsen ska vara aktuell ska den enskilde helt sakna socialt nätverk samt sociala sammanhang.

Sysselsättning i socialt syfte

Se ”riktlinje för biståndsbedömd sysselsättning enligt SoL”

Socialt boende

Se ”Riktlinje – socialt boende”.

Korttidsplats

Plats på korttidsboende kan beviljas under en kortare period, exempelvis under utredningstid, om insatser i hemmet inte bedöms tillräckliga. Insatsen kan endast beviljas till personer som har ett mycket omfattande missbruk eller beroende och som därtill behöver omvårdnad dygnet runt utifrån psykiatriska, fysiska och sociala svårigheter. Bostadslöshet är inte ett kriterium för att beviljas plats på korttidsboende.

Vård- och omsorgsboende

Plats på vård- och omsorgsboende kan beviljas tills vidare om insatser i hemmet inte bedöms tillräckliga. Personer med mycket omfattande missbruk eller beroende och som därutöver har fysisk psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning vilket kräver omvårdnad dygnet runt kan vara aktuella för insatsen. Bostadslöshet är inte ett kriterium för att beviljas plats på vård- och omsorgsboende.

Extern placering (HVB/institution/familjehem)

Boende på behandlingshem/institution/familjehem i syfte att uppnå förändring under ordnade former med tydlig struktur, där behovet inte kan tillgodoses på hemmaplan. För att dessa ska vara aktuella så behöver individen ha behov av personal för vägledning, behandling och motivering dygnet runt. Gällande familjehem beviljas detta restriktivt då utgångspunkten är att vuxna personers behov bör kunna tillgodoses under andra former. Andra möjligheter till behandling ska vara helt uttömda och det ska vara utrett att stödbehovet inte kan tillgodoses i egen regi. Val av utförare sker enligt upphandlat ramavtal genom Skånes kommuner. Utöver ovanstående ska det beaktas att köp av insats hos extern utförare ska ske i undantagsfall då ett av socialnämndens huvuduppdrag är att tillgodose invånares behov inom kommunens gränser.

Avgifter

Insatser gällande missbruk- eller beroendeproblematik av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende (avseende spel om pengar) är generellt sett kostnadsfria. Vid vistelse på behandlingshem/ kan egenavgift för uppehälle tas ut från den enskilde om ekonomiska förutsättningar finns, enligt 8 kap 1§ Socialtjänstlagen. Vid vistelse på korttidsboende och vård- och omsorgsboende debiteras den enskilde enligt kommunens taxa för avgifter inom hemvård/äldreomsorg. För vård- och omsorgsboende tillkommer kostnad för hyra.

Uppföljning av riktlinjen

Uppföljning av riktlinjen sker årligen. Ansvarig är enhetschef för vuxna myndighet.